

LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA (1923 – 1930)

Segona part

2. Les polítiques de la Dictadura i les seves oposicions.

La política interior de la Dictadura

L'Estat es va organitzar a partir dels principis ideològics propis del feixisme italià.

Abolició de totes les **institucions democràtiques i representatives** (Corts, eleccions ...).

Suspensió de la **Constitució de 1876** i de tots els principis i garanties jurídiques que en derivaven.

Prohibició de tots els **partits polítics, sindicats i organitzacions obreres**.

Dissolució dels **Ajuntaments democràtics** i substitució per "**Juntas Locales**" nomenades pel Govern.

Mesures de **repressió contra l'oposició**, sobre tot la **CNT** i els comunistes.

Establiment de la **censura prèvia** sobre la premsa i sobre tots els mitjans d'expressió cultural.

La política anticatalana del règim

La Dictadura va practicar una política ultranacionalista i “patriòtica”, amb una dura hostilitat als “separatismes”.

- ❑ Lema “**España, una, grande e indivisible**”. Exaltació patriòtica i ús intensiu de la simbologia nacional i dels trets d'identitat espanyols, identificats amb els castellans.
- ❑ Nomenament del general **Emilio Barrera** com a capità general de Catalunya, molt hostil al catalanisme.
- ❑ Prohibició de l'ús públic de la **llengua catalana** i dels símbols i signes d'identitat catalana.

La política anticatalana de la dictadura va fer perdre el **suport inicial de la burgesia catalana** i de la *Lliga* a Primo de Rivera

La política anticatalana del règim

Primo de Rivera nomenà a **Alfonso Sala** (de fortes conviccions anticatalanistes) com president de la Mancomunitat de Catalunya, fins a la seva dissolució el març de 1925.

Primo de Rivera va ordenar l'enderroc de les **4 columnes de Puig i Cadafalch a Montjuïc** per ser un símbol catalanista el 1929.

La política econòmica del règim

Els anys 20, l'època de la Dictadura, van coincidir amb una etapa d'expansió econòmica a nivell mundial.

Es va aplicar un model de política econòmica i social inspirada en la del feixisme italià de Mussolini.

Intervencionisme estatal en el sistema econòmic

Nacionalisme econòmic i creació de grans empreses monopolístiques estatals

Política de construcció de grans obres públiques

La política econòmica del règim

INTERVENCIONISME ECONÒMIC

- Política fiscal molt favorable a les empreses.
- Concessió d'ajuts i subvencions (extensió de la corrupció).
- Política econòmica fortament **PROTECCIONISTA** amb una política aranzelària dura que gravava les importacions.
- Creació de la "*Organización Corporativa Nacional*" per regular les relacions laborals (com un "sindicat oficial únic").

- Inversió pública en sectors estratègics: energètic, miner, comunicacions, naval ...
- Concessió de grans **MONOPOLIS** estatals (Telefònica, Tabacalera, **CAMPSA** ...)

MONOPOLIS ESTATALS

POLÍTICA D'OBRES PÚBLIQUES

- ▶ Construcció de carreteres, ponts, embassaments i edificis públics ...
- ▶ **Política de propaganda** i d'imatge del règim (inauguracions, premsa, disminució de l'atur per la contractació per a l'obra pública ...).

La CNFE (**Circuito Nacional de Firmes Especiales**), fou el projecte de creació d'una xarxa estatal de carreteres, sota el model radial, a partir del febrer de 1926.

L'aventura del Plus Ultra

FRANCO, DURAN, RUIZ DE ALDA Y RADA, TRIPULANTES DEL PLUS ULTRA

Primer vol d'un hidroavió des d'Europa a Amèrica del Sud. Va sortir de Palos de la Frontera (Cádiz) el 22 de gener de 1926, i va arribar a Buenos Aires el 10 de febrer.

El novembre de 1926 Macià i un grup d'homes armats d'**Estat Català** van intentar una invasió de Catalunya des de França per assolir la independència.

Va acabar en fracàs i Macià i els principals líders del moviment foren detinguts abans de creuar la frontera.

El judici es va celebrar a París el gener de 1927 i va acabar amb una sentència per Macià de 6 mesos de presó. Però Francesc Macià va obtenir un gran ressò mediàtic que li atorgà un carisma de **líder del moviment catalanista d'esquerres**.

Macià i els fets de Prats de Molló

L'Exposició de 1929

114

EXPOSICION INTERNACIONAL DE BARCELONA 1929

Es va celebrar del **maig de 1929** al gener de 1930.

Va ocupar un ampli recinte al sud de la ciutat, a la muntanya de Montjuïc, segons un projecte de J. Puig i Cadafalch.

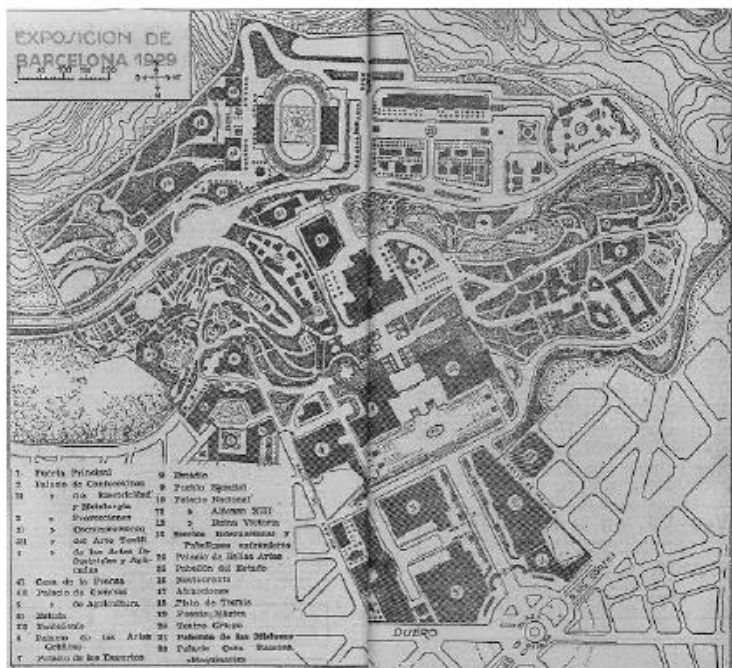
Va implicar la remodelació urbanística de tota l'àrea de Sants i Les Corts, amb la prolongació de la Gran Via i la construcció de la Plaça d'Espanya.

Primo de Rivera va recuperar el projecte d'una nova **EXPOSICIÓ INTERNACIONAL A BARCELONA** l'any 1929, amb la intenció de:

- **Obtenir de nou el suport de la burgesia catalana.**
- **Mostrar l'èxit de la política econòmica del règim i reforçar la imatge de la Dictadura de cara a l'exterior.**

L'Exposició de 1929

S'hi van construir edificis emblemàtics com l'**Estadi Olímpic**, la **Font Màgica**, el **Teatre Grec**, el **Palau Nacional** o la **Plaça d'Espanya**.

L'Exposició Universal de Barcelona de 1929

Les oposicions a la Dictadura

L'acceptació o la inhibició inicial davant el Cop d'Estat i l'establiment de la Dictadura va donar pas a una oposició creixent i plural.

Els
Republicans

Comunistes i
anarquistes

Els sectors
més liberals
de l'Exèrcit

Món
intel·lectual i
universitari

Els
Catalanistes

i alguns destacats
polítics dinàstics

Dura repressió contra comunistes i anarquistes. 1927 – Creació de la FAI. El PSOE, que havia col·laborat amb el règim, va canviar de postura en els darrers anys.

Intent de “*pronunciamiento*” militar per substituir a Primo de Rivera. Moviment liderat pels generals Aguilera i Weyler. Va tenir lloc la nit del 24 de juny de 1926 (la “*Sanjuanada*”).

Creació de la FUE (Federació Universitària Espanyola) com a sindicat universitari de signe republicà. Exili d'importants intel·lectuals i professors contraris al règim.

Caiguda i exili de Primo de Rivera

Pèrdua de suport en el si de l'Exèrcit

Pèrdua de la confiança del Rei Alfons XIII

Problemes greus de salut (diabetis)

Primo de Rivera va dimitir el 28 de gener de 1930, i es va exiliar a París, on va morir el 16 de març.

El Rei va nomenar nou Cap de Govern al **general Berenguer**, amb l'encàrrec de tornar a la "normalitat constitucional" anterior a 1923. Aquest període (1930 – 1931) fou conegut com la "DICTABLANDA".

